

Uzasadnienie
do
Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 12 września 2025 r.
w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Mokradła nad Wilką”

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zarządzenie określa nazwę rezerwatu, jego położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Obszar proponowanego rezerwatu przyrody wraz z otuliną obejmuje fragment doliny naturalnie meandrującego potoku Wilka wraz z sąsiadującymi z nim zbiorowiskami leśnymi i szuwarowymi. Największym walorem przyrodniczym rezerwatu jest potok Wilka wraz ze zmieniającym się, naturalnym ekosystemem rozlewisk i mokradeł tworzonym przez tamy bobrowe, stanowiącym ostoję wielu gatunków zwierząt, głównie płazów, ssaków i ptaków.

Znajdują się tu także fragmenty cennych przyrodniczo lasów łągowych jesionowo-olszowych stanowiących siedlisko przyrodnicze 91E0* - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*), a także płaty siedliska przyrodniczego 9170 – grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*. Ekosystem potoku, rozlewisk i zbiorowisk roślinnych siedlisk mokradłowych stanowi bardzo wartościową przyrodniczo ostoję wielu gatunków zwierząt, głównie płazów, ssaków i ptaków (żuraw *Grus grus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, puszczyk *Strix aluco*, myszołów *Buteo buteo*, trzmielojad *Pernis apivorus* i in.).

Ochrona rezerwatowa tego miejsca wpłynie na niezaburzone utrzymanie procesów zachodzących w naturalnej dolinie potoku Wilka, uwzględniając w szczególności bytowanie bobrów europejskich mających główny wpływ na jej kształt i naturalne procesy w niej zachodzące. Ochrona bierna tego miejsca pozwoli również na obserwacje starzenia się

i przebudowę drzewostanów lasów pod wpływem naturalnych procesów przyrodniczych, bez ingerencji człowieka. Wartość przyrodniczą i naukową rezerwatu stanowi także ciągle zwiększający się udział martwego drewna towarzyszący obumieraniu zalanych drzewostanów.

Znajdujące się w rezerwacie mokradła i rozlewiska bobrowe stanowią także rezerwar wody, co ma niewątpliwie pozytywny wpływ na zapobieganie trwałym suszom i łagodzenie skutków zmian klimatu.

Propozycja utworzenia rezerwatu została poddana konsultacjom społecznym. Informacja o zamiarze utworzenia rezerwatu wraz z mapą określającymi jego proponowane granice oraz granice otuliny, a także podstawowymi wartościami przyrodniczymi została podana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu ustosunkował się do wszystkich uwag, które wpłynęły w ramach konsultacji, a odpowiedzi udostępnił publicznie (na stronie internetowej Dyrekcji). Dokumentacja z procesu konsultacji znajduje się w aktach rezerwatu.

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona została otulina, która obejmuje obszary leśne przylegające bezpośrednio do granicy rezerwatu. Sąsiadujące z rezerwatem grunty leśne zostały włączone w granice otuliny jako bufor oddzielający najcenniejsze obszary rezerwatu od wpływów zewnętrznych, na którym prowadzona będzie ekstensywna gospodarka leśna uwzględniająca oddziaływanie na rezerwat.

W granice rezerwatu została włączona także działka nr 19/4 obręb Olszyna gmina Olszyna stanowiąca własność Skarbu Państwa w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa sąsiadująca z gruntami leśnymi, na której znajdują się rozlewiska i zbiorowiska szuwarowe.

Załącznik nr 1 do zarządzenia przedstawia przebieg granicy rezerwatu oraz obszar jego otuliny na tle ewidencji leśnej Nadleśnictwa Świeradów oraz ewidencji gruntów gminy Olszyna. Powierzchnia rezerwatu i jego otuliny została oparta – w granicach gruntów należących do Lasów Państwowych głównie o granice wydziełów, natomiast na pozostałych gruntach o granice działek ewidencyjnych. Na tej podstawie została wyliczona powierzchnia rezerwatu (tj. 31,14 ha) oraz jego otuliny (tj. 25,21 ha).

W granicach rezerwatu przyrody „Mokradła nad Wilką” obowiązują zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*.

Projekt zarządzenia uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody we Wrocławiu – uchwała nr 2/2025 z dnia 27 maja 2025 r.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska – pismo nr DZP-WO.6200.68.2025.AP z dnia 20 czerwca 2025 r.

Ponadto w myśl art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (*Dz. U. z 2025 r. poz. 428*), projekt ww. zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 7 sierpnia 2025 r.

Mając na uwadze charakter niniejszej regulacji, zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki Budżetu Państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu związane z koniecznością oznakowania granic rezerwatu tablicami urzędowymi, opracowaniem dokumentu planistycznego oraz realizacją ewentualnych zadań ochronnych ustalonych dla obszaru rezerwatu. Część działań ochronnych będzie mogła być realizowana w ramach gospodarki leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe i przez nie finansowana. Zarządzenie nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów. Nie naruszy także przepisów zawartych w prawie Unii Europejskiej.